

Školní preventivní program 2022-2023

ZŠ T. G. MASARYKA

Obsah

1. Program poradenských služeb	3
2. Cíle programu.....	3
3. Personální zajištění	5
4. Vymezení činnosti týmu ŠPP	6
5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti	8
6. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování	12
7. Krizový plán školy.....	18
8. Legislativní podklady a normy, metodická doporučení	21
9. Síť organizací a služeb	23
10. Cíle prevence na naší škole	24
11. Metodická doporučení „ Co dělat, když...“	25
12. Minimální preventivní program	31

Charakteristika školy

Jsme škola se zaměřením na výuku jazyků, IT a sportu. Naše škola podporuje tradiční systém vzdělání s důrazem na připravenost žáků uplatnit se v běžném životě.

Jsme škola s nejdelší historickou tradicí ve městě. Budova školy je umístěna v klidné lokalitě, což zajišťuje dětem dostatečnou bezpečnost. Kapacita školy je naddimenzována na 18 kmenových učeben a celkem 450 žáků, Výhodná poloha školy v blízkosti autobusových zastávek zajišťuje kvalitní servis především dojíždějícím žákům, kteří tvoří zhruba jednu třetinu celkového počtu dětí. Budova škola prošla řadou úprav a přestaveb. Ty umožnily vznik specializovaných učeben určených k výuce cizích jazyků, informatiky, pracovních činností, zeměpisu a předmětů s možností využití multimediální učebny. Škola se stále modernizuje.

1. Program poradenských služeb

Program je určen především pro žáky ZŠ T. G. Masaryka, svým rozsahem však zahrnuje také poradenskou činnost pro učitele dané školy i pro rodiče žáků školy.

Za koordinaci aktivit ŠPP na škole odpovídá ředitel školy. Pracovníci ŠPP spolupracují s ředitelem školy, zástupcem ředitele školy, ostatními pedagogy, oblastním metodikem prevence na pedagogicko-psychologické poradně (dále PPP), dále s institucemi jako např. s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče a dalšími organizacemi.

2. Cíle programu

- Poradenská činnost směřující k prevenci nežádoucích jevů.
- Pomoc při uspokojování specifických výchovných a vzdělávacích potřeb žáků.
- Pomoc při řešení příčin školní neúspěšnosti.
- Pomoc při řešení osobních a rodinných vztahových problémů žáků.
- Prohloubit a zlepšit spolupráci i komunikaci mezi školou a rodiči.
- Pomoc žákům sociálně znevýhodněným.
- Nabídka kariérního poradenství a asistence při volbě školy.
- Pomoc žákům ve zvládání učebních nároků školy.
- Vytváření preventivních programů.
- Včasná intervence při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů.
- Integrovaní poradenských služeb s využitím PPP Český Krumlov, SPC Spirála Český Krumlov.

- Pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti.
- Sledovat účinnost preventivního školního programu a vytvořit metodické zázemí pro jeho vytváření a realizaci.
- Připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Práce s nadanými žáky.
- Metodická podpora učitelům při aplikaci psychologických a speciálně - pedagogických aspektů vzdělávání.

3. Personální zajištění

Tým školního poradenského pracoviště (ŠPP) ZŠ T. G. Masaryka tvoří:

- Ředitel školy – Mgr. Josef Haláček
- Zástupce školy – Mgr. Adam Fikejs, Mgr. Eva Papoušková
- Výchovný poradce, poradce pro volbu povolání – Mgr. Irena Brožová
- Školní metodik prevence – Mgr. Marcela Zimeková
- Školní speciální pedagog – Mgr. Květa Škrabalová
- Třídní učitelé - dle aktuálního školního roku

4. Vymezení činnosti týmu ŠPP

a) Výchovný poradce

- Vykonává činnost poradenskou, metodickou, informační, dokumentační a evidenční. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.
- Vede celý tým poradenských služeb.
- Podílí se na integraci a inkluzi žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- S třídními učiteli konzultuje případné výchovné a vzdělávací problémy žáků.
- Podílí se na šetření výchovných problémů žáků.
- Poskytuje informace o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům i jejich zákonným zástupcům.
- Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP a SPC Český Krumlov).
- Vede písemné záznamy, které umožňují doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.
- Předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
- Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zprostředkovává žákům kariérové poradenství (koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství).
- Asistuje při volbě vhodné školy u žáků devátých (popř. pátých a sedmých) ročníků.
- Předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
- Organizuje a vede schůzky pro rodiče vycházejících žáků.
- Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce VP

b) Školní metodik prevence

- Vykonává činnost metodickou, koordinační, informační, poradenskou, dokumentační a evidenční.
- Přípravuje, koordinuje a realizuje preventivní program školy, spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškození a dalších projevů rizikového chování.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.

- Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. .

c) Třídní učitelé

- Motivují třídu k vytvoření vlastních vnitřních pravidel, která jsou v souladu se školním řádem.
- Podporují rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky, napomáhají při vytváření pozitivního sociálního klimatu ve třídě.
- Získávají si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy, jejich rodinném zázemí.
- Spolupracují s výchovným poradcem a metodikem prevence při vyhledávání problémových žáků, při řešení jejich kázeňských i naukových problémů.

d) Školní speciální pedagog

- Spolupracuje s výchovným poradcem, metodikem prevence, s třídními učiteli, s vedením školy
- Podílí se na řešení nejrůznějších problémů žáků
- Pomáhá odhalovat poruchy učení
- Metodicky pomáhá učitelům s prací s žáky s poruchami učení a chování
- Pracuje s třídními kolektivy
- Zajišťuje poradenství rodičům

5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

„Vzdělávací soustava je jednou z hlavních integrujících sil, a to nejenom předáváním sdílených hodnot a společných tradic, ale především zajištěním rovného přístupu ke vzdělávání, vyrovnáváním nerovností sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody a podporou demokratických a tolerantních postojů ke všem členům společnosti bez rozdílu“ (MŠMT, 2001).

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. naše škola od 1. 9. 2016 zajišťuje všem žákům rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince.

V souladu s tím škola zpracovává a uskutečňuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školního neúspěchu, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

1. Strategie předcházení školního neúspěchu v rámci přípravy na školní docházku

Předškolní vzdělávání tvoří velmi důležitou počáteční etapu vzdělávání a výchovy. Jeho úkolem je vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do ZŠ a poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se SVP. Jedná se o významný prostředek vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, který v začátku vzdělávací dráhy pomáhá snížit handicap dětí ze sociálně znevýhodněného (SZ) prostředí.

Naše základní škola zajišťuje plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ, včas seznamuje děti s novým prostředím a novými nároky.

Podílí se na včasné zajištění včasného zápisu dítěte do ZŠ, popř. včasné vyřízení odkladu školní docházky.

Zohledňuje účast SZ žáků v 1. ročníku ZŠ v konkrétním ŠVP, volí vhodné formy, metody výuky a hodnocení.

Škola podporuje pedagogy při zavádění vyrovnávacích a podpůrných opatření a diferencované výuky s cílem vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje žáků a zvýšit jejich šance na úspěšné zvládnutí základního vzdělávání.

Budoucí žáci prvních tříd se seznamují se školou a učiteli v programu „Zvykáme si na školu“. Zde rodiče dostanou základní informace o způsobu domácí přípravy, aby se předešlo školní neúspěšnosti již při příchodu do školy.

Domácí příprava se týká:

- a) změny režimu dne, dodržování pravidelného režimu, který bude mít dítě během školního roku
- b) zvýšení samostatnosti dítěte, trénování „sebeobslužnosti“ dítěte
- c) docvičování výslovnosti a slovní zásoby, nácviku sluchového a zrakového rozlišování
- d) grafomotoriky, nácviku správného držení tužky, provádění uvolňovacích cviků
- e) nácviku soustředění, udržení pozornosti

2. Strategie předcházení školního neúspěchu během školní docházky

Na škole je vytvořena široká základna primární prevence školní neúspěšnosti. Třídní učitelé i další pedagogové se ve spolupráci s výchovnou poradkyní snaží předcházet školnímu neúspěchu žáků a využívají Školní poradenské pracoviště. (ŠPP)

Základem je dobře organizovaný tým tvořený výchovnou poradkyní, metodikem prevence a ředitelem školy. ŠPP úzce spolupracuje s třídními učiteli a učiteli jednotlivých předmětů. Máme zkušenosti s pomocí u žáků, kteří se (ať už z důvodu jakéhokoli oslabení) zapojují do školního procesu pomaleji a nejistě. Neustále zkvalitňujeme práci všech, kteří se na péči o žáky podílejí. Proto si učitelé i asistenti

neustále zvyšují kvalifikaci (kurzy, přednáškami, semináři). Neustále propracováváme mechanismy spolupráce všech členů pedagogického sboru.

Vytváříme metodické zázemí pro vznik a realizaci podpůrných programů, sledujeme a vylepšujeme jejich účinnost. Pravidelně vyhodnocujeme výstupy a hledáme optimální postupy.

Na naší škole vytváříme vhodné podmínky a rozšiřujeme možnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, rozšiřujeme možnosti rozvoje žáků nadaných a budujeme příznivé sociální klima pro žáky, kteří přišli z jiného kulturního prostředí.

Učitelé spolupracují se školskými poradenskými zařízeními - PPP, SPC a SVP, o problémech informují OSPOD.

Uplatňujeme model třístupňové péče.

První stupeň péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka.

Učitelé provádí pedagogickou diagnostiku žáků a mapují situaci ve třídě.

Pedagogové poskytují dětem hodiny speciální pedagogické péče (reedukaci) v rámci nabízených kroužků.

Žákům se sociálním znevýhodněním poskytují všestrannou podporu, pomáhají jim se začleněním do třídního kolektivu, dle potřeby využívají podpůrná opatření, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Snažíme se o zlepšení vzdělávacích výsledků sociálně znevýhodněných žáků. Nabízíme SZ žákům doučování, pomoc při přípravě domácích úkolů.

Žákům z odlišného kulturního prostředí (cizincům) pomáhají s adaptací na nové prostředí, zajišťují doučování z českého jazyka, přijímají podpůrná opatření pro zlepšování jazykových znalostí.

Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, jsou v problémových předmětech vytvářeny individuální podpůrné plány (IPP), jejichž základem je spolupráce žáka, učitele a zákonného zástupce, plnění plánů je každý měsíc hodnoceno a poskytuje tak zpětnou vazbu nejen žákům ale i rodičům.

Druhý stupeň péče představuje tzv. plán pedagogické podpory. Pro žáky, kteří jsou z různých důvodů ohroženi školním neúspěchem, a je u nich předpoklad výskytu speciálních vzdělávacích potřeb, vytváří třídní učitel nebo učitel daného předmětu na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště plán pedagogické podpory (PLPP), který mapuje potíže žáka a předkládá návrh podpůrných opatření pro jejich odstranění.

V případě, že se situace žáka nezlepší a jeho obtíže i po třech měsících přetrvávají, doporučí třídní učitel zákonným zástupcům objednat žáka na vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP nebo SPC).

Třetím stupněm péče je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním.

Využíváme výsledků pedagogické diagnostiky při realizaci podpůrných a vyrovnávacích opatření pro žáky ohrožené rizikem školního neúspěchu.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí tvorbu individuálního vzdělávacího plánu, je bezodkladně vypracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovnou poradkyní.

Pedagogové úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáka, výše uvedená opatření realizují vždy po podpisu informovaného souhlasu zákonnými zástupci žáka.

Další činnosti v rámci školní strategie předcházení školní neúspěšnosti

Připravujeme žáky na přijímací řízení.

Výchovný poradce vede pohovory s jednotlivými žáky a s jejich rodiči při rozhodování o další vzdělávací dráze žáka.

Přijímáme opatření, která mají za cíl motivovat žáky a udržet dobré klima ve škole. Škola se snaží identifikovat ohrožené žáky (absence, kázeňské problémy, neúspěch ve škole) a včas na tyto žáky působit, využíváme poradenství pro hladký přechod na další stupně vzdělávání, přizpůsobujeme organizaci výuky žákům s rozdílným sociálně-ekonomickým zázemím.

Snažíme se pomocí pevně nastavených pravidel snížit vysoký počet zameškaných hodin, spolupracujeme s rodiči, OSPOD, Policií ČR, SVP.

Spolupráce naší školy s rodiči je důležitou součástí prevence školního neúspěchu žáků. Komunikujeme s rodiči, budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu, snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí. Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči tak, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské.

Usilujeme o spolupráci s rodiči jak při prevenci školního selhání, tak při řešení problémů s cílem je překonat a dokončit příslušný stupeň vzdělání, informujeme rodiče o všech potřebách a výsledcích vzdělávání. Poskytujeme rodičům srozumitelné informace o výsledcích a pokroku ve vzdělávání jejich dítěte.

Využíváme netradičních forem pro pravidelné třídní schůzky, například besídky s prezentacemi výsledků žáků. Žáci se podílejí na přípravách třídních schůzek. Organizujeme Den otevřených dveří. Snažíme se o větší otevřenost vůči rodičům a veřejnosti.

Cíle školní strategie předcházení školní neúspěšnosti na naší škole:

Zajistit plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ

Respektovat žákovu individualitu a snažit se citlivým a mnohostranným přístupem ve spolupráci s žákem a rodiči předcházet školní neúspěšnosti žáka

Zajistit rovný přístup ke vzdělávání, vyrovnávat nerovnosti sociálního a kulturního prostředí i všech znevýhodnění daných zdravotními, etnickými či specifickými regionálními důvody

Snažit se, aby všechny děti, tedy i sociálně znevýhodněné, získaly kvalitní základní vzdělání a dobře si zvolily další vzdělávací dráhu

Prohlubovat a neustále zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči, aby podmínky, které škola dítěti vytváří, byly dítěti co nejvíce přátelské

6. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování

- Základním prvkem prevence šikany na ZŠ T. G. Masaryka je vytváření příjemné a přátelské atmosféry ve škole, ve třídě, ve skupině mezi žáky i v širším kolektivu mezi žáky, učiteli a ostatními zaměstnanci školy.
- Nejvíce mohou přispět třídní učitelé, kteří nejlépe znají žáky ve svých třídách. Stejně důležitý je ale kterýkoli zaměstnanec školy, ke kterému mají děti důvěru a jsou ochotny ho vyhledat se svými problémy.
- Učitelé podporují mezi žáky vzájemné vztahy založené na principu partnerství a vzájemného respektu. Žáci se pod vedením učitelů učí tolerovat odlišné názory, prosazovat své názory slušnou a nenásilnou formou, učí se vzájemně poskytovat i přijímat pomoc. Toho učitelé dosahují pozitivní motivací a pozitivním hodnocením.
- Pozitivní hodnocení používají učitelé zejména u dětí plachých, úzkostných, méně výřečných, handicapovaných, či jinak potenciálně izolovaných. Povzbuzují jejich sebevědomí a vytvářejí příležitosti, aby takové děti mohly v něčem vyniknout, zapojit se do činnosti a stát se samozřejmou součástí kolektivu.
- Ve vztahu k žákům učitelé vystupují jako partneři v procesu vzdělávání, ale zároveň jako pracovní a výchovné autority.
- Důležitou roli v předcházení šikaně má rodinné zázemí a spolupráce rodiny se školou, potažmo s třídním učitelem. To hraje zásadní roli jak u případné oběti, tak především u případného agresora.
- Účinnou součástí prevence šikany je dohled dospělých nad žáky, který snižuje počet příležitosti k šikaně a umožňuje odhalovat jednotlivé případy hned v zárodku.

Za rizikové chování nepovažujeme krátkodobý konflikt mezi jedinci, rvačku, pokud tyto nejsou vedeny s cílem druhému ublížit, zastrašit, pobavit druhé za účelem zesměšnění. Vždy je třeba posoudit pohnutky osoby vyvolávající konflikt a chování tzv. oběti. Je důležité respektovat osobnost obou zúčastněných stran a zachovat nestrannost při rozhovoru s nimi.

Postup při řešení agresivního chování

Během své každodenní práce si především pedagogičtí pracovníci školy všímají chování žáků a každý projev agrese řeší s příslušným žákem hned na místě domluvou. Pokud se agresivní chování žáka opakuje, postoupí řešení třídnímu učiteli, který věc s žákem projedná, případně informuje rodiče a podle okolností přistoupí k udělení kázeňského opatření. Zvláště závažné agresivní chování žáků řeší třídní učitelé ve spolupráci se školním preventivním týmem (metodik prevence, výchovná poradkyně).

Pokud agresivní chování jednotlivce či skupiny začne vykazovat charakteristické znaky šikany (viz Příloha č. 1), postupujeme následujícím způsobem:

1. Překonání šoku a pomoc oběti.
2. Spolupráce pedagogů.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Informování rodičů oběti.
6. V závažných případech nahlášení Policii ČR, OSPOD, lékař.

Strategie pro vyšetřování počáteční šikany:

1. Každý pracovník školy, který pozoruje neobvyklé chování dítěte, nebo skupiny žáků, oznámí své podezření ŠMP, VP nebo vedení školy.
2. Výchovný preventivní tým (ŠMP, VP, vedení školy, třídní učitel) se dohodne na postupu šetření, stanoví kompetence ve vyšetřování, popř. konzultuje postup s odborníky (PPP, SVP Spirála). ŠMP provede zápis dohodnutého postupu, později i jednotlivých výpovědí.
3. Nalezení a vyslechnutí vhodných nezaujatých svědků. Výpovědi probíhají mezi čtyřma očima, vše je nutné zapisovat.
4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikdy konfrontace obětí a agresorů!).
5. Spojit se s rodiči případné oběti, informovat je o situaci, požádat je o spolupráci.
6. Vyslechnout oběť, citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací. Vše zapisovat.
7. Zajištění ochrany oběti.
8. Vyslechnutí agresorů mezi čtyřma očima. Znemožnit domluvu výpovědí, soustředit se na rozpory ve výpovědích (je-li agresorů více).
9. Výchovně preventivní tým na základě zjištěných skutečností navrhne další postup vůči obětem, agresorům a třídě jako kolektivu.
10. Pozvat k jednání rodiče agresorů (individuálně), seznámit je se situací, sdělit jim Navrhovaná opatření.
11. Pozvat rodiče oběti, seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních. V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči PPP, SVP nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
12. Práce s třídním kolektivem. Rozebrat situaci se třídou, vysvětlit nebezpečnost a důsledky Šikany, prodiskutovat, oznámit potrestání viníků. Třídu nadále sledovat (práce s kolektivem).

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s PPP, SVP, orgánem sociálně právní ochrany dítěte (OSPOD), Policií ČR.

Nápravná opatření

- Škola má k dispozici pro potrestání agresorů běžná i mimořádná opatření:
- Výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy)
- Snížení známky z chování.
- Převedení agresora (ne oběti) do jiné třídy (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek).
- Doporučení rodičům, aby spolupracovali s ambulantním střediskem výchovné péče nebo umístili žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče.

- Podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- Vyrozměnění Policie ČR v případě podezření, že šikánování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu.

Řešením situací komplikovaného chování žáků se zabývá materiál MŠMT s názvem „Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách“ –

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vyuziti-pravnich-opatreni-pri-reseni-problemoveho-chovani>

Čeho se vyvarovat:

- Přehlížení, bagatelizací agresivního nebo násilného chování.
- Odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama.
- Nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli, nebo se veřejně ihned na místě omlouvali.
- V počátečních fázích šetření zásadně nic neřešit před celou třídou (před ostatními).
- Vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně.
- Zásadně odmítat konfrontaci oběti a agresora nebo jejich rodičů.
- Osobní antipatie nebo sympatie nesmí ovlivnit naše stanovisko.
- Emotivního a agresivního řešení problému.
- Příliš autoritativního řešení (např. zastrašováním nebo vyhrožováním), což může vést spíše ke zhoršení situace, případně ke skrytějším formám šikany nebo i k jinému rizikovému chování.
- Předjímání recidivy útočníka.
- Automatického obviňování oběti a vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany.

Na koho se obrátit:

Ve škole:

Školní metodik prevence

Mgr. Marcela Zimeková
Kabinet č. 22
e-mail: zimekova@zstgm-ck.cz

Výchovný poradce

Mgr. Irena Brožová
Kabinet č. 21
e-mail: brozova@zstgm-ck.cz

Ředitel školy

Mgr. Josef Haláček

e-mail: halacek@zstgm-ck.cz

Kancelář školy

Telefon: 380 711 370

e-mail: Info@zstgm-ck.cz

Mimo školu:

SPIRÁLA

Středisko výchovné péče

Špičák 114

381 01 Český Krumlov

tel: **380 712 426**

mobil: **602 491 400**

e-mail: spirala@krumlov.cz

www.spirala.krumlov.cz

Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice

Pracoviště Český Krumlov

Kaplická 19

381 01 Český Krumlov

web a kontakty: <http://www.ppppcb.cz>

tel.: 380 711 505, mob. 602 325 693

e-mail: poradna.krumlov@pppcb.cz

Mgr. Jakub Průcha

speciální pedagog

okresní metodik prevence

tel.: 602 325 691

e-mail: jakub.prucha@pppcb.cz

Mgr. Michaela Radimská, tel. 724 017 249, e-mail: michaela.radimska@pppcb.cz, psycholog

Mgr. Aneta Polcarová, tel. 725 983 265, e-mail: aneta.polcarova@pppcb.cz, psycholog

PhDr. Jana Vejvodová, tel. 725 983 264, psycholog

Příloha č. 1

Šikana – charakteristika

Šikanování je jakékoliv chování, **jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka**, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak **fyzické útoky** v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak i **útoky slovní** v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu **sexuálního obtěžování až zneužívání**. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví. Pocit bezpečí každého jedince je neodmyslitelnou podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu školy.

Všechny školy a školská zařízení mají proto povinnost předcházet všem náznakům agresivity a všem způsobům šikanování mezi žáky a svěřenci. Šikanování nesmí být pracovníky školy v jakékoli formě akceptováno.

Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Probíhá nejčastěji mezi žáky ve stejné třídě či výchovné skupině a odehrává se v době přestávek, cestou do školy a ze školy nebo v době osobního volna.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice **různou podobu s následky především na psychickém zdraví**. Jejich znaky je možno rozdělit podle různých hledisek přibližně do následujících skupin:

- verbální přímé a nepřímé
- fyzické přímé a nepřímé
- aktivní a pasivní.

Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech nabýt i rysy organizovaného zločinu.

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči. Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje, jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv, stále postrádá nějaké své věci, odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.

- Odřenyiny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit. (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpůsobovací konflikty nejsou vzácností!).

Příznaky šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi, dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechutí jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem, chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!", ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze, nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí, rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Zdroj: Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT- 21149/2016)

7. Krizový plán školy

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě podezření či výskytu šikany a návykových látek mezi žáky. Krizový plán je součástí Minimálního preventivního programu.

7.1 Prevence a postup v případě řešení šikany

1. Všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky při vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování (viz příloha č. 1).
2. Třídní učitel je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji.
3. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele.
4. Třídní učitel ihned informuje výchovného poradce, ŠMP a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy.
5. Třídní učitel se ve spolupráci s výchovným poradcem, ŠMP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Způsob projedná s výchovným poradcem, ŠMP. Žádný z pedagogů žáky nebude předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování. Výchovný poradce, ŠMP o situaci informuje vedení školy.
6. Při potvrzení podezření na výskyt šikany výchovný poradce, ŠMP ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší vyšetření situace. Při šetření postupují podle doporučených metod.
7. Pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana oběti, popř. obětí, informování třídy o výsledcích vyšetřování včetně dalšího postupu a kázeňských opatření pro agresory. S výsledky vyšetřování jsou vedením školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.
8. Výchovný poradce, ŠMP ve spolupráci s třídním učitelem, popř. vedením školy informuje o výsledcích vyšetřování a dalším postupu zákonné zástupce agresora (agresorů), ale také zákonné zástupce oběti.
9. Stupeň udělených kázeňských opatření a další postup školy se řídí Metodickým pokynem MŠMT 24-246/2008-6, čl. 7, 8 a 9 podle závažnosti zjištěných skutečností.

7.2 Prevence a postup v případě zjištění výskytu návykových látek

V případě zjištění držení, popřípadě zneužití návykové látky žákem je závazný následující postup:

1. Pedagogický pracovník zabrání žákovi/žákům v distribuci, popř. konzumaci návykové látky, látku odebere a zajistí. Škola neprovádí testování žáků na zneužití návykových látek.
2. Ihned informuje vedení školy o dané situaci.
3. Zadrženou látku je nutné uložit v obalu u vedení školy, látku netestovat.
4. Pedagogický pracovník posoudí zdravotní stav žáka/žáků. O situaci neprodleně informuje zákonné zástupce žáka, v případě akutního ohrožení zdraví zajistí odbornou pomoc lékaře.
5. Provede stručný písemný záznam o dané situaci opatřený podpisy svědků a podpisem žáka, u kterého byla látka zjištěna. Záznam je uložen v písemné agendě školního metodika prevence.
6. V případě zjištění výskytu návykové látky vedení školy informuje Policii ČR. Zástupcům Policie ČR je předána zajištěná látka a kopie záznamu o situaci. V případě zadržení alkoholu je vrácen zákonným zástupcům žáka.
7. Žák, podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě. Nikdo z pedagogických pracovníků nesmí provést u žáka osobní prohlídku.
8. Školní metodik prevence písemně informuje o situaci pracovníky OSPODu, popřípadě úřadu, do jehož agendy žák patří trvalým bydlištěm.
9. Věc projedná třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a školním metodikem prevence se zákonnými zástupci žáka. Na této schůzce jsou rodičům poskytnuty informace o odborné pomoci.

Kázeňská opatření jsou žákům udělena v souladu se školním řádem.

7.3. Krizový plán školy při afektu žáka

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole (např. afektivní záchvat, epileptický záchvat, úraz, náhlé onemocnění, svévolné opuštění třídy, školy). Je součástí Školního preventivního programu.

Postup:

1. Rozpoznat situaci – fyzické, psychické sebepoškozování, nadávky, ataky, vzdor při práci, jiné...
2. Nechat afekt odeznít – dát prostor pro zklidnění, umožnit změnu místa, činnosti, možnost odejít s AP na chodbu
3. Oddělit žáka od ostatních dětí – odvedení žáka do klidové místnosti s dozorem – informujeme VŠ, TU, ŠPP, možnost přivolání záchranné služby
4. Pokud žáka ihned přebírá do péče jiný zaměstnanec školy, pedagog se vrací do třídy
5. Pokud je nutná přítomnost pedagoga u žáka v krizové situaci, převezme dohled nad třídou jiný pedagog, který neučí, případně jiný zaměstnanec školy. Přivolání náhradního pedagoga, školnice, či jiné osoby do dané třídy zajistí vedení školy, případně vyučující
6. Pokud není možné odvést žáka ze třídy, odesíláme ostatní žáky na chodbu, přivoláme pomoc, informujeme VŠ, TU, ŠPP, možnost přivolání záchranné služby
7. Po odeznění afektu je možný návrat žáka do třídy, případně ostatních žáků do třídy
8. O všem vždy informovat ZZ, dohodnout termín schůzky - informovat o afektu dítěte, další postupy, spolupráce s odborníky, doporučit diagnostiku a podporu SPC, SVP, psycholog, psychiatr
9. Preventivní podpora třídy - ošetření třídy, informovat, co se stalo. Domluva postupu a jeho upevňování, rozvoj soc. dovedností, případně cílený preventivní program
10. Celý proces je nutné doplnit zápisem

8. Legislativní podklady a normy, metodická doporučení

Metodické dokumenty

Metodický pokyn platný od 1.1.2017

Obsahuje metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument č.j. MSMT-22294/2013-1)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních:

- a) vymezuje aktuální terminologii, která je v souladu s terminologií v zemích EU a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu a školního řádu,
- b) popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka,
- c) definuje Minimální preventivní program,
- d) doporučuje postupy škol a školských zařízení při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.

 [Metodicke_doporuceni_uvodni_cast.doc](#) (128,00 KB)

 [Priloha_1_Navykove_latky.rtf](#) (275,66 KB)

 [Priloha_2_Rizikove_chovani_v_doprave.doc](#) (69,50 KB)

 [Priloha_3_poruchy_prijmu_potravy.doc](#) (66,50 KB)

 [Priloha_4_Alkohol.doc](#) (73,00 KB)

 [Priloha_5_Syndrom_CAN.doc](#) (72,50 KB)

 [Priloha_6_Skolni_sikanovani.doc](#) (156,00 KB)

 [Priloha_7_Kybersikana.doc](#) (145,00 KB)

 [Priloha_8_Homofobie.doc](#) (79,00 KB)

 [Priloha_9_Extremismus_rasismus_xenofobie_antisemitismus.doc](#) (72,50 KB)

 [Priloha_10_Vandalismus.doc](#) (81,00 KB)

 [Priloha_11_Zaskolactvi.doc](#) (127,50 KB)

 [Priloha_12_Kradeze.doc](#) (80,00 KB)

 [Priloha_13_Tabak.doc](#) (102,50 KB)

 [Priloha_14_Krizove_situace_spojene_s_nasilim.doc](#) (142,00 KB)

 [Priloha_15_Netolismus.doc](#) (74,50 KB)

 [Priloha_16_Sebeposkozovani.doc](#) (106,00 KB)

 [Priloha_17_Nova_nabozenska_hnuti.doc](#) (141,50 KB)

 [Priloha_18_Rizikove_sexualni_chovani.doc](#) (149,50 KB)

 [Priloha 19 Prislusnost k subkulturam.doc](#) (96,50 KB)

 [Priloha 20 Domaci nasili.doc](#) (128,00 KB)

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument č.j. MSMT- 22294/2013-1)

Cílem metodického pokynu k řešení šikanování je poskytnout pedagogickým pracovníkům základní informace především k samotnému řešení tohoto vysoce rizikového chování. Text metodického pokynu je provázán s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28 ve znění pozdějších úprav (dále jen „metodické doporučení“), ve kterém lze nalézt komentáře k metodickým postupům a užitečná metodická vodítka pro diagnostiku a nápravu v podobě tabulek. Metodický pokyn je určen pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Podpůrně je doporučován k využití i ostatním školám zapsaným do školského rejstříku a poskytovatelům služeb souvisejících se vzděláváním a výchovou.

 [Metodicky pokyn k sikanovani.doc](#) (127,00 KB)

 [Sikanovani PRILOHA 1.docx 1.docx](#) (23,02 KB)

 [Sikanovani PRILOHA 2.doc](#) (31,50 KB)

 [Sikanovani PRILOHA 3.docx](#) (17,93 KB)

 [Sikanovani PRILOHA 4.docx](#) (27,77 KB)

 [Sikanovani PRILOHA 5.doc](#) (50,50 KB)

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22

Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních , č.j. 16227/96-22

9. Síť organizací a služeb

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP	Mgr. J. Průcha	602 325 691, ppp.ckrumlov.@seznam.cz
CPDM Streetwork	Mgr. Vlastimil Kopeček	380 712 427, cpdm@icmck.cz kcentrum@icmck.cz
Spirála	Mgr. Jan Tůma	380 712 426, spirala@krumlov.cz 602 491 400
Okresní soud v ČK		380 706 111
Policie ČR Územní odbor ČK	por. Bc. Lenka Pokorná	974 232 207, 724 250 835 ck.pis@pcr.cz
DDM ČK	Mgr. Jakub Pich	604 867 563, reditel@ddmck.cz
Městská policie ČK	Pavel Pípal	777 589 932 pavel.pipal@mu.ckrumlov.cz
MP Education, s.r.o.	doc. PhDr. Bc. Alena Kajanová	777 649 900, info@mpedu.cz ali.kajanova@email.cz
OS ČČK ČK	Yveta Stýblová	739 661 561, ceskykrumlov@cervenykriz.eu
Programy pro školy	Mgr. Alena Paroubková	604 930 117
První pomoc	Mgr. Jiřina Kuncová, Radka Krygarová, M. Sekavová	606 548 742, 724 278 483, radka.kryg@seznam.cz ZZS ČB 776600155
Problematika HIV/AIDS	Martin Horných	721 361 062, martinhornych@seznam.cz
Národní iniciativa pro život	Petra Egnerová	737 282 048, egnerova@niz.cz
Phénix Prachatice	Ing. Petr Šmíd, DIS	722 049 751, phenix@portusprachatice.cz
Služba kriminální policie a vyšetřování	kap. Bc. Libor Piksa	724 200 653, l.piksa@seznam.cz

10. Cíle prevence na naší škole

Dlouhodobé cíle:

- Ve spolupráci s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj vlastní volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti.
- Působit na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových situacích přijmout nejvhodnější řešení.
- Zvýšit zájem žáků o dobré klima třídy.
- Zlepšit informovanost žáků, na koho se obrátit o pomoc s řešením krizové situace.
- Prohlubovat komunikační dovednosti mezi učitelem, rodiči a žákem, posilovat sebevědomí, sebeúctu, překonávat překážky a řešit krizové situace.
- Vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy k problematice prevence rizikového chování.
- Minimalizovat projevy rizikového chování.
- Vzdělávat pedagogy v oblasti prevence – práce třídního učitele s třídním kolektivem, řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – rodič.
- Podporovat efektivní metody výuky, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti, vzájemnému respektu, toleranci, odpovědnosti za sebe i za svou pracovní skupinu.
- Informovat rodiče průběžně o činnosti školy, akcích.
- Poskytovat rodičům kvalitně služby školního poradenského pracoviště.

Střednědobé cíle:

- Zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem (třídní učitel, ŠMP).
- Podporovat vzájemnou činnost žáků.
- Pravidelné neformální setkávání pedagogů.
- Podporovat u rodičů zájem o dění ve škole.
- Prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Krátkodobé cíle:

- Zajistit besedy a akce pro žáky. Využívat preventivních aktivit v rámci výuky.
- Zajistit aktivity s Policií ČR, PPP a dalšími organizacemi s tématy prevence rizikového chování.
- Zapojovat děti do aktivit školy.
- Podporovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí v aktivitách školy, řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování.
- Zajistit školení učitelů v oblasti prevence rizikového chování, seznámení se s přehledem všech typů rizikového chování s důrazem na šikanu.
- Seznámit pedagogy se školním preventivním programem a s krizovým plánem řešení šikany.
- Vyhledávat projevy možného výskytu rizikového chování, používat nástroje pedagoga k šetření klimatu třídy.
- Nabídnout besedy s odborníky v oblasti primární prevence pro učitele, popř. pro rodiče našich žáků, zajistit pro rodiče informace k problematice rizikového chování.

- Zamezit všemi možnými způsoby šikaně a kyberšikaně, jejím náznakům i projevům. Zvýšit dohled nad rizikovými místy školy.

11. Metodická doporučení „Co dělat, když...“

Šikana

- Pracovník školy (i nepedagogičtí zaměstnanci) je v prostorách školy svědkem šikany mezi dětmi nebo mu takové jednání kterýkoliv žák oznámí.
- Pokud je to možné, bezprostředně zasáhne, aby takové jednání ukončil.
- Nejpozději následující den o tom vyrozumí třídního učitele žáka (nebo zástupce ředitele školy / nebo školního metodika prevence) – kapitola Na koho se obrátit.
- Ti si tuto informaci vzájemně předají a začnou ji řešit.
- Informaci tohoto druhu nesmí zaměstnanec nechat být a dále ji neřešit.

Návykové látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

- Školním řádem škola stanoví zákaz užívání návykových látek (dále jen NL), jejich distribuci, přechovávání a další formy nakládání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu. Při používání sankcí je nutný individuální přístup podle vážnosti jednotlivých případů.
- Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy §187 a § 188 trestního zákoníku a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazít takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace NL ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek a zajistit ji, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
- O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byly provedeny orientační testy na NL, případně další vyšetření, a s jakým výsledkem, viz níže. Tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR, pokud ji nevolala již dříve.

- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Vyrozumění škola učiní i v případě, kdy žák způsobilý k pobytu ve škole je.
- V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého žáka, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval NL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy). Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový pouze sobě, distributor může ohrozit okolí. Distribuce je trestným činem, užívání NL je porušením školního řádu.
- Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.

Distribuce NL ve škole

Distribuce NL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka) – ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

- a) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci NL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- b) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- c) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález NL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem
- (3) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky. (4) V případě časové překážky na straně Policie se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím gumových/latexových rukavic vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady NL jsou známy protilátky, které odstraní nebo zmírní akutní účinek NL. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají důvodné podezření, že některý z žáků má NL u sebe, postupují takto:

- (1) Jedná se o důvodné podezření ze spáchání trestného činu, resp. provinění v případě nezletilých osob, nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (3) Žáka je nutné mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem. **U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.**

Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, nebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Podávání alkoholu dětem do 18 let může být přestupkem dle § 30 odst 1, písm a), e) zákona o přestupcích č. 200/1990 Sb. Nebo může být i trestným činem Podání alkoholu dítěti § 204 trestního zákoníku (zák. č. 40 2009 Sb.)

- Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.
- Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci. Měla by tuto skutečnost zároveň oznámit na Policii ČR, neboť je důvodné podezření ze spáchání trestného činu Podání alkoholu dítěti podle ustanovení § 204 trestního zákoníku.
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálněprávní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- oznamování OSPODu by mělo proběhnout ihned po prvním zjištění požívání alkoholu, protože v § 6 odst. 1 písm. c) zákona o sociálně právní ochraně dětí (zák. č. 359/1999 Sb.) je uvedeno děti které požívají alkohol. Oznamovací povinnost má škola a školské zařízení dle § 10 tohoto zákona.
- V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Za rizikové a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Nález alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce

(pověřený zástupce platí i v případě akcí konaných mimo školu – školní výlety apod.). Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.

- d) O nález vyrozumí zákonného zástupce nezletilého žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož nezletilého žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

- 1) Prostory školy je vhodné označit viditelným textem a grafickou značkou zákazu kouření. Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.
- 2) Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit opatření za porušování tohoto zákazu.

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc nebo od jiných subjektů nebo školských zařízení.
- Z konzumace tabákových výrobků ve škole vyvodí opatření stanovená školním řádem

Agresivní rodič ve škole

A

1. V době výuky školu navštíví rodič a začne být agresivní vůči dítěti (ne vlastnímu - případ, kdy rodič přijde řešit za své dítě problém přímo s jiným dítětem).
2. Vyučující (nebo pedagogický dozor) dítě okamžitě odvede z dosahu rodiče a předá ho jinému pedagogovi do kabinetu nebo jiné třídy – za každou cenu zabrání dalšímu kontaktu s agresivním rodičem (platí i pro případy vyslýchání a tzv. „vyříkávání si“).
3. Učitel sdělí rodiči, aby si domluvil schůzku s třídním učitelem a vyzve ho k okamžitému opuštění školy. Upozorní ho, že pokud tak neučiní dobrovolně, bude přivolána Policie ČR, aby ho ze školy vyvedla.
4. Pokud se jedná o věc, která se nestala ve škole, odkáže rodiče, aby se obrátil přímo na rodiče dotyčného žáka.

B

1. Školu navštíví rodič a začne být agresivní vůči konkrétnímu učiteli/učitelce (nejprve slovní agrese, vulgarismy, vyhrožování, hrozba fyzickým násilím).
2. Učitel/učitelka okamžitě přeruší jednání a co nejrychleji opustí daný prostor. Neprodleně o agresivním rodiči informuje vedení školy.
3. Je výhodnější, aby u problematického rozhovoru byl i další pedagog pro pozdější potvrzení průběhu rozhovoru.
4. Pokud se bude situace nadále vyhrocovat, je možno přivolat Policii ČR

Ohrožení bezpečnosti žáků před budovou školy jinými osobami

A

1. Před budovou školy jsou žáci školy slovně nebo fyzicky napadáni cizími osobami (rodiče jiných žáků, neznámí dospělí, starší mládež nebo děti, které nejsou žáky školy).
2. Zaměstnanec vyzve tyto osoby, aby svého jednání zanechaly a opustily bezprostřední okolí školy. Zároveň neprodleně zajistí žákům školy azyl ve školní budově, dokud nepomine bezprostřední hrozba.
3. Pokud jeho autorita nestačí na vyřešení situace, na základě vlastního úsudku si vyžádá okamžitý příjezd hlídky Policie ČR.
4. Informuje vedení školy.
5. Vyčká příjezdu Policie ČR a poskytne jí informace.
6. V odůvodněných případech vedení školy informuje rodiče, aby si své děti vyzvedli ve škole.

B

1. Před budovou školy žákům cizí osoby nabízejí sladkosti, cigarety, drogy, případně doprovod či odvoz domů.
2. Zaměstnanec vyzve tyto osoby, aby svého jednání zanechaly. Poučí přítomné děti, aby na nabídky nereagovaly.
3. Bezprostředně informuje vedení školy.
4. Vedení školy vyrozumí Policii ČR

Úraz ve škole nebo na školní akci

- Pokud je žák vystaven ve škole situaci, kdy utrpí pád, úder - a) po kterém zůstane sedět nebo ležet na zemi b) projeví se u něj silná emoční reakce – pláč, křik, lítostivost - učitel vždy písemně nebo telefonicky informuje rodiče.
- Pokud žák utrpí ve škole zranění – a) modřina b) boule c) naraženina – omezení hybnosti končetin d) krvácivé zranění - žákovi je v rámci možností školy poskytnuta 1. pomoc - učitel vždy telefonicky informuje rodiče, učitel o tom neprodleně (ještě též den) provede zápis do Knihy úrazů.
- Úraz žáka řeší vždy ten učitel, v jehož vyučovací hodině se úraz stal, nebo který v místě v danou dobu vykonával pedagogický dohled.

12. Minimální preventivní program

ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	ZŠ T. G. Masaryka 213, Český Krumlov
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Josef Haláček
Telefon	380 711 370
E-mail	halacek@zstgm-ck.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Irena Brožová
Telefon	380 711 370
E-mail	brozova@zstgm-ck.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Marcela Zimeková
Telefon	380 711 370
E-mail	zimekova@zstgm-ck.cz

Jméno a příjmení speciálního pedagoga	Mgr. Květa Škrabalová
Telefon	380 711 370

E-mail	skrabalova@zstgm-ck.cz
--------	--

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ - I. stupeň	7	150
ZŠ - II. stupeň	11	249
Celkem	18	399

Použitá terminologie a zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

OMP – Okresní metodik prevence

RCH – Rizikové chování

2. Úvod

Nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek se týká i populace mládeže a dětí školního věku. Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době povinné školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Z tohoto důvodu i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování, včetně primární prevence užívání návykových látek.

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 20 006/2007-51. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, sleduje se účinnost, průběh.

3. Vstupní informace

3.1 Sociální a jiné okolí školy

Škola spolupracuje s PPP, Policií ČR, Městskou policií v ČK, OHS, orgány státní správy, okresním protidrogovým koordinátorem, lékaři a sociálním odborem (OSPOD). Ve spolupráci není žádný problém, vždy ochotně pomohou. Máme se všemi velmi dobré zkušenosti. Mezi nejčastější problémy žáků problémy s docházkou (u některých vysoké počty omluvených hodin – škola spolupracuje se sociálním odborem – výchovné komise), problémy s kázní a dodržováním pravidel, úrazy. Žáci se zapojují do mimoškolních aktivit různého druhu (sportovní aktivity), část je zapojena do kroužků nabízených ZŠ.

3. 2 Informace od pedagogů

MPP je realizován nejen třídními učiteli, ale i vyučujícími jednotlivých předmětů v rámci výuky. Nejvíce informací získávají žáci v předmětech VkJ, VJO. Do učebních plánů vhodných předmětů jsou rozpracována témata- zdravý životní styl, ochrana člověka za mimořádných situací, první pomoc, sexuální výchova, výchova ke zdraví, osobní bezpečí, škodlivost návykových látek... I zde je výuka doplněna o besedy, videoprojekce, přednášky s odborníky. V 2. patře je trvale umístěna nástěnka s tematikou prevence. Učitelé a třídní učitelé spolupracují při řešení výchovných problémů ve třídě (kázeň, prospěch, pořádek, hygiena, docházka do školy, agresivita dětí). Veškeré informace řešíme na pracovních poradách, pedagogických radách a v případě problémů je svolávána výchovná komise (viz.školní řád – výchovná opatření, vyhodnocení kázeňských přestupků dle zápisů vyučujících do Bakalářů). Žáci a rodiče byli se vším seznámeni.

3. 3 Informace od rodičů

Rodiče jsou o záměrech a způsobech realizace programu informováni na třídních schůzkách, na radě školy, v Bakalářích - Komens, na webových stránkách školy. V případě problémů jsou rodiče písemně či telefonicky kontaktováni, zváni do školy. Mohou vyjádřit své stanovisko a v případě nejasností či problému se mohou obrátit na metodika prevence, výchovného poradce, speciálního pedagoga. Rodiče problémových žáků jsou kontaktováni telefonicky a následně pozváni do školy k řešení problému s TU, MP, VP, vedením školy – výchovné komise.

3. 4 Informace od žáků

Ve škole je zavedena „schránka důvěry“, do níž mohou žáci dávat své anonymní dotazy, informace. Také byla pro žáky zavedena online schránka důvěry – projekt Nenech to být (NNTB) funguje na webových stránkách školy či ve zdarma dostupné mobilní aplikaci.

Žáci vědí, kdo z vyučujících má do schránky přístup a kdo s nimi bude o jejich problémech komunikovat. Se vším jsou seznámeni v rámci vyučovacích hodin třídními učiteli. Na škole funguje Žákovská rada školy- tvoří ji zvolení zástupci 6. - 9. ročníků. Pokud dojde k jakémukoli problému v oblasti rizikového chování žáků, vše je okamžitě řešeno s metodikem prevence, výchovným poradcem, speciálním pedagogem a vedením školy.

3. 5 Informační zdroje

- Informace od OMP
- Informace získané z odborných seminářů a pracovních setkání ŠMP
- Internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování
- Knihy zaměřené na oblast rizikového chování, časopis Prevence
- Poznatky získané na základě vlastního šetření
- Informace získané od pracovníků a žáků školy
- Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu
- DVD zaměřená na oblast rizikového chování
- Informace z médií

4. Cíle vyplývající ze zmapování situace

Vytvořit pozitivní klima tříd tak, aby žáci a vyučující dokázali hovořit otevřeně a důvěrou o problémech v třídních kolektivech i školy (učitelé sledují chování a projevy žáků, upozorňují na případné odlišnosti v chování žáků a snaží se toto společnými silami odstranit tak, aby ve třídním kolektivu vládlo příznivé klima).

Zamezit všemi možnými způsoby šikaně a kyberšikaně, jejím náznakům i projevům. (Pracovníci školy vytipují prostory, kde může docházet k šikaně. Těm bude věnována zvýšená pozornost při dohledech. Učitelé se seznámí s krizovým plánem, jak postupovat v případě podezření na šikanu či jiný sociálně patologický jev.) - viz – Krizový plán.

Vychovávat ke zdravému způsobu života, který chrání žáky před rizikovým chováním. (Tato výchova je trvalou součástí života školy. Osobním příkladem pracovníků školy, různými besedami a dalšími aktivitami jsou žáci seznamováni).

Zvýšit pozornost prevenci dětských úrazů.

Podávat žákům ucelené informace o legálních a nelegálních drogách, naučit je činit odpovědná rozhodnutí týkající se užívání drog.

Vychovávat žáky k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.

Systematicky vzdělávat metodika prevence a další pedagogické pracovníky v metodikách preventivní výchovy a v technikách preventivní práce s dětmi.

Vést žáky k ochraně životního prostředí a k ekologickému myšlení.

Rozvíjet vztah žáků ke školnímu zařízení, veřejnému a soukromému majetku.

Řešit otázky specifických poruch učení.

Koordinovat všechny školní i mimoškolní akce v oblasti prevence.

Spolupráce se Spirálou a PPP – práce s třídním kolektivem

Spolupráce se speciálním pedagogem – je přítomen každou středu ve škole

Metodické pokyny MŠMT – odkazy:

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_1_Navykove_latky.rtf

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_3_poruchy_prijmu_potravy.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_4_Alkohol.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_5_Syndrom_CAN.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_6_Skolni_sikanovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_7_Kybersikana.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_8_Homofobie.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_9_Extremismus_rasismus_xenofobie_antisemitismus.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_2_Rizikove_chovani_v_doprave.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_10_Vandalismus.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_11_Zaskolactvi.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_13_Tabak.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_16_Sebeposkozovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_18_Riziikove_sexualni_chovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_14_Krizove_situace_spojene_s_nasilim.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_20_Domaci_nasili.doc

5. Práce pedagogického sboru a vedení školy

5. 1 V oblasti přímé práce pedagogů

a) *Ve spolupráci s ostatními kolegy se zaměřit na působení:*

- V tvorbě mezilidských vztahů
- V regulaci chování (agresivita, šikana)- věnovat pozornost různým příznakům skrytého násilí, jak fyzického tak psychického, které by šikanu mohly signalizovat, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího, kolektiv, kde vládne duch práva a spravedlnosti, důvěra k autoritě a vzájemná solidarita.
- V hledání schopnosti řešit problémy

b) *Navazovat příznivé klima ve škole:*

- Včasným řešením problémů, spoluprací s rodiči a odborníky- sledovat změny v chování žáků
- Podporovat dobré vztahy mezi žáky a učiteli, mezi žáky v třídním kolektivu (stmelovací pobyty 6. ročníků a akce s třídními učiteli)
- Třídnická hodina byla zařazena na základě dlouhodobých i aktuálních potřeb zlepšit třídní klima. Obsahem třídnické hodiny je především zaměření se na komunikaci mezi žáky, společná příprava třídních akcí, akcent na chování žáků v modelových situacích a řešení problémů. Třídnická hodina byla zařazena do předmětu Vko.
- Systematickou prací s rizikovými a problematickými jedinci- vedení evidence o žácích z problémových rodin, s prospěchovými problémy a výchovnými problémy, sledovat handicapované žáky
- Účinnou péčí o děti s výukovými problémy
- Podporou kvalitních volnočasových aktivit
- Získáváním důvěry žáků
- Důslednou prevencí záškoláctví- sledovat opakující se krátkodobé absence žáků, popř. spolupracovat s odborem sociální péče (OSPOD)
- Zlepšovat spolupráci s rodiči- poskytovat pravidelné informace, možnost zapojení rodičů na akcích školy
- Využívat veškeré vhodné učivo k upozornění na škodlivost kouření, alkoholu, drog, na potlačení rasismu a xenofobie

c) *Zvyšovat odborné znalosti pedagogických pracovníků*

- Včasnou informací při jednání pedagogických rad, metodických orgánů o hlavních úkolech v této oblasti

- Důležitou náplní práce pedagogů je také samostudium- vedení školy zajistí, v rámci možností, účast pedagogů na seminářích a dalších vzdělávacích akcích

5. 2 Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence RCH

Vzdělávání bude probíhat v závislosti na nabídce programů DVPP.

5. 3 Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence RCH

ŠMP průběžně využívá nabídky seminářů a programů s problematikou prevence.

5. 4 Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

ŠMP veškeré preventivní aktivity konzultuje s třídními učiteli, kteří se do programů svých tříd zapojují. Informace předává v rámci pedagogických rad. Vzniklé problémy vyučující konzultují s třídním učitelem, s výchovným poradcem, metodikem prevence, speciálním pedagogem a vedením školy. O všech jednáních (se žákem, s rodičem) jsou vedeny zápisy s podpisy všech zúčastněných.

6. Program preventivních aktivit pro žáky

6.1 Vytyčení rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- záškoláctví
- šikana, násilí, vandalismus a další formy násilného chování
- sexuální a jiné zneužívání, týrání, domácí násilí
- kriminalita, delikvence
- patologické hráčství
- rasismus, xenofobie
- poruchy příjmu potravy
- prevence úrazů

6. 2 Realizace preventivních aktivit

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a platných učebních osnov. Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v hodinách:

- výchovy k občanství
- výchovy ke zdraví
- chemie, přírodopisu, přírodovědy
- prvouky
- vlastivědy, zeměpisu a dějepisu
- českého jazyka
- tělesné výchovy

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevenci provádíme i tehdy, když nastane vhodná situace (např. dotazy dětí, schůzka rodičů, problém ve třídě).

- Aktivitu, které jsou součástí učebního plánu (na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity, které nejsou součástí učebního plánu. Jde o aktivity, které nereagují na aktuální problémy a týkají se všech tříd v daném ročníku.
- Třídní učitelé se zaměří na problémy svých třídních kolektivů a zařadí preventivní činnost v jednotlivých předmětech podle svých potřeb.
- Na druhém stupni bude realizována preventivní činnost třídních učitelů ve spolupráci s vyučujícími všech předmětů.

I. stupeň

- Témata týkající se prevence budou nenásilně zařazována do výuky. Pozornost bude věnována rozvíjení komunikace tak, aby děti dokázaly otevřeně vyjadřovat své názory.
- Dětsví bez úrazů- seznámení s riziky, která na děti čekají doma, ve městě, v dopravě, v přírodě. Budeme pracovat s motivačními materiály- pexeso, omalovánky s protiúrazovou tematikou, videoprojekce.
- Osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy - návštěva dopravního hřiště s městským strážníkem, pořad o bezpečnosti v DDM
- Návštěva na Policii ČR- ukázky práce služebního psa
- Dopravní výchova spojená s nácvikem situací v silničním provozu - pomoc Městská policie
- Seznámení s lidskou sexualitou
- Žáci navštěvují Psí útulek v ČK- sbírky
- Ekologická výchova Den Země, Planeta Země
- Jednorázové kulturní a sportovní akce (olympiády, naučné vycházky, výstavy...)
- Zdravým životním stylem se zabývají i ekologické a přírodovědné programy- Ekofilm

II. stupeň

- Vzhledem k odlišné organizaci vyučování na II. stupni je program realizován nejen třídními učiteli, ale i vyučujícími v jednotlivých předmětech v rámci výuky.
- V 6. třídách dochází ke změnám třídních kolektivů- žáci se učí lépe se poznat, tolerovat se, spolupracovat, uvědomovat si nebezpečí šikany, dokázat se bránit a na toto jednání upozornit, spolupráce s PPP, speciálním pedagogem ve škole – náhled do nově utvořeného kolektivu, práce s třídním kolektivem, stmelovací pobyt (realizovaný dle epidemiologické situace, dle aktuálních opatření), třídnické hodiny v rámci Vko
- V jednotlivých ročnících se prostřednictvím dokumentárních filmů Jeden svět a aktivit s tímto projektem spojených seznámí s životem lidí odlišných kultur.
- Podporujeme některé dobročinné aktivity.
- Lyžařský výcvik
- Exkurze, výlety, návštěvy knihovny, muzea, divadelní představení, výchovné koncerty, olympiády, sportovní akce, turnaje
- Drogy trochu jinak – interaktivní výukový program
- Prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí
- Na startu mužnosti, Čas proměn - dospívání
- Zásady první pomoci
- Kyberšikana, duševní vlastnictví, finanční gramotnost
- Celoroční práce s třídním kolektivem – 6. ročníky, PPP, Spirála, seznamovací program pro nově vzniklé kolektivy

6. 3 Jednorázové aktivity pro žáky

Preventivní aktivita, akce	Realizátor
Kouření- zdravotní rizika, historie	str. P. Pípal, MP ČK
Šikana- vymezení pojmu, právní úprava, postup v případě výskytu	str. P. Pípal, MP ČK
Sekty	str. P. Pípal, MP ČK
Návštěva soudního přelíčení	Okresní soud v ČK
S tebou o tobě – dospívání, menstruace Čas proměn Na startu mužnosti Pohled do zrcadla Jsi on line Na světě nejsi sám	MP Education
Moje cesta na svět	Národní iniciativa pro život, Petra Egnerová
Prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí	NIŽ Petra Egnerová
Mám se rád Bezpečně po vlnách Běh na dlouhou trať	Phénix Prachatice
Problematika HIV/AIDS	Martin Horných
Duševní vlastnictví a plagiátorství Bezpečný internet Finanční gramotnost	kap.Bc. L. Piksa, Policie ČR
První pomoc	Mgr.J.Kuncová R. Krygarová

Dopravní výchova	DDM ČK
Ekofilm, Jeden svět	
Návykové látky	Streetwork, CPDM ČK

Akce jsou domlouvány a realizovány během školního roku podle možností dané organizace.

6. 4 Volnočasové aktivity pro žáky

Angličtina hrou I	anglický jazyk trochu jinak	1.- 2.	K. Brožová
Hudebně dramatický kroužek	divadélko pro děti	3.	V. Matlachová
Anglická konverzace	zábavná konverzace v angličtině	6. – 9.	J. Chrobák
Kurzy Cambridge English*	ve spolupráci s Evropským centrem jazykových zkoušek naše škola nabízí kurzy angličtiny Cambridge English	4. – 9.	M. Slaninová / J. Chrobák
Hrajeme si s němčinou	základní příprava pro děti v němčině	2. – 5.	J. Vysokomýtská
Kroužek ruštiny	ruský jazyk pro začátečníky	4. – 9.	J. Vysokomýtská
Zábavně s češtinou	hry, soutěže a dramatizace	1.	J. Perníková
Příprava na přijímací	příprava na přijímací zkoušky	9. A,B, C	M. Zimeková L. Guňková

zkoušky	z M a Čj začátek dle dohod		V. Němcová A. Jůzková
Kroužek florbalu I	pohybové hry pro chlapce i dívky zaměřené na florbal	3. – 8.	A. Hradecký
Kroužek florbalu II	pohybové hry pro chlapce i dívky zaměřené na florbal	3. – 8.	A. Hradecký
Kroužek 3D tisku	Návrhy a tisk modelů na nové 3D tiskárně	5. – 9.	T. Šimečková
Čtenářský klub pro malé (ne) čtenáře, čtenářský klub pro mladší čtenáře	Zábavná práce s knihami, práce se žánry	1. – 3.	T. Šimečková
Léčivé byliny	Botanický kroužek		
Kroužek španělštiny	Španělský jazyk pro začátečníky	5. – 9.	K. Brožová
Badatelský kroužek	Práce propojující předměty přírodních věd a informatiky	5. -9.	M. Hřavová
Kroužek náboženství	římskokatolického náboženství	1. – 9.	Š. Talířová

7. Evaluace MPP

- Metodik prevence rizikového chování vede záznamy o projednávaných mimořádných situacích a při výskytu nežádoucích jevů.
- Metodik prevence vypracovává MPP, hodnocení MPP.
- Zajišťuje podklady pro řešení nežádoucích jevů ve škole.

V Českém Krumlově dne 29. 11. 2022

Mgr. Marcela Zimeková, ŠMP

